

# Motion till riksdagen

1989/90:Kr517

av Gösta Lyngå m.fl. (mp)

Idrotten

---

## Fritidsverksamhetens betydelse

Med den höga teknologi som är tillgänglig i våra dagar, blir det alltmer möjligt för människor att minska sin tid i lönearbete och i stället utnyttja sin fritid på ett konstruktivt sätt. Detta är mycket glädjande, och miljöpartiet de gröna ser positivt på att folkrörelserna mött utmaningen med ett rikt utbud av aktiviteter i vilka människor kan berika både kropp och själ. Medan de flesta av de olika aktiviteterna är välriktade och ger en höjd livskvalitet åt sina utövare, har vår största folkrörelse, idrotten, en dubbel funktion. Dels, och detta är av omistligt värde, aktiverar den miljontals människor på ett positivt sätt, dels, och här ligger ett stort problem, har idrotten i vissa fall degraderats till att få en roll som underhållning och då konkurrera med aktiv sysselsättning om människors tid och intresse.

## Idrottens två sidor

Glädjande är att allt fler människor använder sin fritid till att utveckla kropp och själ med att delta i idrottsevenemang av olika slag. Särskilt ser miljöpartiet de gröna positivt på alla de former av breda sportaktiviteter som utvecklats på senare tid. Motionslopp på cykel eller till fots, Vasaloppet, gymnastik av typ "Friskis och svettis" har vuxit till stora evenemang där tusentals människor får tillfälle att mötas, motionera och tävla mot sig själva snarare än mot andra.

Beklagligt är dock att så många människor hellre sitter framför TV eller på läktare när andra idrottar än att själva komma ut och röra på sig. Särskilt ser miljöpartiet de gröna negativt på de avarter av elitidrott, inom vilka de uppträdande elitidrottarna förstör sina kroppar vid unga år. Utslitna ryggar hos tjuugoåriga ryska gymnaster, ihjälslagna boxare och hormonpreparerade tyngdlyftare bär alla vittnesbörd om att idrotten i många fall urartat.

## Stöd till folkrörelser

Inom folkrörelserna arbetar hundratusentals ledare ideellt. Det gäller inte enbart att ställa upp med tid och entusiasm gratis, många satsar också ekonomiska resurser på sitt intresse. Det är viktigt att samhället uppskattar detta och visar sin uppskattning på ett direkt sätt.

Det lokala aktivitetsstödet, som utgår vid möten och evenemang, speciellt för ungdomar, uppgår till 12 kr. per deltagare och tillfälle. Denna siffra har inte ändrats på länge och har därför urholkats av inflationen. Vi föreslår att profileringen av samhällets stöd till folkrörelserna ändras på det sättet att aktivitetsstödet ökas på bekostnad av anslag till elitidrotten.

## Handikappidrott

En av de finaste insatser som samhället kan göra till hjälp för de handikappade är att stödja deras fritidsaktiviteter, där såväl kontakter med andra människor som en högre självkänsla stärks för en grupp som i dessa avscenden riskerar bli missgynnad.

## Evenemang av icke-tävlingskaraktär

Den typ av sport och idrott som miljöpartiet de gröna helhjärtat vill stödja är de icke tävlingsmässiga former som nu alltmer tenderar att komma tillbaks. Det anordnas motionslopp till fots och på cykel, där tidtagning inte sker, gymnastik sker under enkla former och trim-orienteringar anordnas, i vilka människor löper eller vandrar i skogen alltefter önskemål och förmåga. Korp-idrotten bör också räknas hit – arbetskamrater får träffa och umgås under andra former än vardagens. Allt detta utökar livskvaliteten för dem som tar sig tid för något utöver lönearbetet.

## Idrott för vanliga människor och för stjärnor

Även tävlingsidrottens karaktär skiftar radikalt. Av omistligt värde är t.ex. korpfbollens lagkamp, där vanliga människor kan delta under en lång period av sitt liv eller orienteringen där familjer tillsammans utövar sin sport tillsammans med vänner och bekanta. Mindre tilltalande blir idrotten när den består av inköp av berömda idrottsstjärnor eller kommersiella storsatsningar på ett fåtal utövare.

## Jämlikhet i idrott

I vår tid förutsätter folkrörelserna nästan alltid att kvinnor och män skall samlas och umgås på lika villkor. Detta har visat sig berika samvaron och minska det "hårda tävlandet". Dock åtskiljs fortfarande manliga och kvinnliga aktiviteter i många idrottsformer. Eftersom anledningen torde vara olika grad av prestationsförmåga, kan detta ses som en konsekvens av elitänkandet. Det är också så att kvinnliga sportformer får sämre förhållanden, träningstider etc., ett orättvist förhållande.

En ökning av motionsidrotten på elitidrottens bekostnad skulle berika idrottsumgänget genom att öppna idrottsevenemang för kvinnor och män gemensamt. Kommuner bör särskilt stimulera evenemang där kvinnor och män gemensamt kan delta.

## Doping

Särskilt påtaglig blir urartningen av modern arena-idrott när doping-behandlingar sker. Prestationsförmågan höjs på kort sikt genom intagande av do-

ping-preparat, och eftersom det som spelar avgörande roll vid tävlingar är just förmågan att prestera utöver det normala, är doping en naturlig följd av en idrottsutövares ändamålsenliga ambitioner. Detta är i själva verket inte artskilt från den överdrivna träning som har samma syfte. nämligen att få en kropp att prestera mer än den normalt skulle kunna prestera. I bägge fallen kan resultatet på längre sikt bli en degradering av kroppens funktionsförmåga och i vissa fall ohälsa. Vi stöder helhjärtat riksiddrottsförbundets strävan att stoppa doping, men i första hand vill vi bekämpa den prestationshets van som utgör anledningen till att doping förekommer.

## Nationalism

De olympiska spelen och andra världstävlingar skulle kunna spela en mycket positiv roll för internationellt samarbete, i och med att människor från olika länder lär känna varandra. Dessvärre har överdriven nationalism varit mer typiskt för dessa evenemang. Detta torde återigen ha att göra med idrotten som ett skådespel där ett fåtal specialtränade och specialutvalda människor skall symbolisera sitt land. Idrotten som sådan har en helt annan målsättning och det vore betydligt sundare om internationella evenemang kunde göras för motionärer snarare än som tävlingar.

## Reklam och idrott

Kommersiella intressen, som styr samhällets olika sektorer har också blivit dominerande när det gäller idrottsevenemang. Utövarna av en sport får visa upp sig som reklampelare för olika företag, vars intresse i idrotten mäts av hur många åskådare som ser deras reklam och hur stort intryck tröjorna eller byxorna gör på åskådarna. Detta är en ovärdig konsekvens av det faktum att många fler är åskådare än deltagare i elitävlingarna.

Även när det gäller sponsring finns en stor och en liten skala. Det är när kapitalet blir viktigare än sporten själv som problemen träder in, och det är också här vi inom miljöpartiet de gröna vill ta avstånd från kommersialismen.

## Idrottsgymnasier

Den karaktär som idrottsgymnasierna fått är i regel inte befrämjande av breddidrott utan snarare av elitidrott. Mycket intresse ägnas åt träning och finslipning av teknik inom den egna specialitén snarare än åt idrottsledning. Miljöpartiet de gröna anser att en ändring i profileringen bör göras i detta hänseende om alls idrottsgymnasierna skall ha berättigande i skolsystemet.

## Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående idrottens framtida inriktning.

Stockholm den 25 januari 1990

Mot. 1989/90

Kr517

*Gösta Lyngå (mp)*

*Kaj Nilsson (mp)*

*Eva Goës (mp)*

*Claes Roxbergh (mp)*

*Ragnhild Pohanka (mp)*

*Marianne Samuelsson (mp)*

*Inger Schörling (mp)*

*Anita Stenberg (mp)*

*Carl Frick (mp)*